

“Enerji şirketlerinin yüzde 75’i kömürden endişeli”

TEPAV’ın raporuna göre, 70 enerji şirketinin yüzde 75’i kömür, yüzde 71.4’ü ise doğal gaz yatırımlarında finansal zorlukla karşılaşacaklarını düşünüyor. Yüzde 53’ü ise yenilebilir enerji finansmanı konusunda geleceğe daha umutlu bakıyor.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), 70’den fazla enerji şirketinin katıldığı bir saha araştırması aracılığıyla firmaların enerji yatırım kararlarını inceledi.

Araştırmadaki en çarpıcı sonuç, Türkiye’de kömüre dönük birçok teşviğe rağmen enerji şirketleri yatırımlarda kısa-orta vadede özellikle kömür ve doğal gaz yatırımlarında finansal zorluk bekliyorlar.

Katılımcıların yüzde 75’i kömür, yüzde 71.4’ü ise doğal gaz yatırımlarında finansal zorlukla karşılaşacaklarını düşünüyor.

Buna karşın, özellikle orta büyük ölçekli yatırımcılar, yüzde 53 oranında yenilebilir enerji finansmanı konusunda geleceğe daha umutlu bakıyor.

Rüzgar, güneşte niyetin çok gerisinde Türkiye’de 2016 Ağustos itibarıyla 77 gigavat kurulu güç mevcut. Kömür 16 gigavat, rüzgar 5,1 gigavat, güneş 562 megavat, hidrolik 26 gigavat, doğalgaz 22 gigavat.

Türkiye Paris COP21 sürecinde Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi sekreteryasına Niyet Edilen Ulusal Katkı Belgesi (INDC) çerçevesinde 2030 yılı için rüzgarda 16 gigavat, güneşte ise 10 gigavat hedef sundu.

TEPAV Makroekonomi Çalışmaları Program Direktörü Bengisu Özenc, yapısal olarak yüksek cari açık vererek büyüeyebilen Türkiye’nin en önemli ithalat kalemlerinin başında enerji sektörünün geldiğini hatırlattı.

Özenc, çalışmanın Türkiye’nin cari açık kaynaklı ekonomik kırılganlığı ile mücadele edebilmesi için yenilebilir enerji kaynaklarına daha etkin bir biçimde yönelmesi gerektiğini ortaya koyduğunu belirtti.

“Türkiye yenilenebilir enerji potansiyelini kullanmıyor”

Özenc, raporda öne çıkan sonuçları şöyle özetledi:

“Raporu yapma sebebimiz, Türkiye’nin yenilenebilir enerjide çok yüksek potansiyele sahip olmasına rağmen bir türlü bunu kullanılamaması. Bunu Paris Anlaşması için sunduğu yetersiz niyet beyanında da gördük. Türkiye’nin söylemi genel olarak ‘biz kirlilemedik, sorumlu değiliz, biraz daha kirlilemeye hakkımız var’ şeklinde.

“Yenilenebilir enerji zarar değil, kar ediyor”

“Görüşüğümüz şirketler içinde yenilenebilir enerji yatırımı yapanlar beklenti seviyesinde ve üzerinde bir sonuç almış. Yani bu sürekli tekrar edildiği gibi yenilenebilir enerji alanı zarar edilen bir alan değil. Teknoloji ithal ediyorlar ama buna rağmen karlılık oranları yüksek. Bu şirketler mevzuat ve finansman konusunda ileriye dönük sıkıntı yaşamayacaklarını düşünseler de hala uygulamada bürokratik engellerle karşılaşılıyorlar. Hükümetin kömüre verdiği teşvikle yarışamayacaklarını düşünüyorlar. “14 gigavatlık santral projesi iptal” “Yatırımcılar uluslararası finans piyasalarındaki eğilimi görüyorlar.

Bilindiği gibi pek çok uluslararası fon şirketi kömüre para vermekten vazgeçiyor. Mesela Hindistan’da şirketler kömürü finanse edemiyor. Görüşüğümüz yatırımcıların yüzde 75’i kömür ve doğalgaz finansman sıkıntısı yaşayacağını düşünüyor. Çünkü Türkiye’deki bankalar parayı uluslararası fonlardan alıyor. Onlar kömürden çekildiğinde yatırım için gerekli parayı nereden bulacaklar? Üstelik hükümet kömüre destek vermesine rağmen kömür ithalatı artıyor çünkü Türkiye’deki kömür kalitesiz. Türkiye kömüre bu kadar teşvik vermesine rağmen şirketler zorlanacaklarını düşünüyorlar. Zaten 2012’den bugüne 14 gigavatlık termik santral projesi hukuki yollar ya da finansman nedeniyle ilerleyemedi ya da iptal oldu.

“Kamu ciddiye yol gösterici olmalı”

“Kamu yenilenebilir enerji gibi bir potansiyel varken kömür gibi ölü bir sektöre can vermeye çalışıyor. Şirketlerin en büyük talebi kamunun politikalarında öngörülebilirlik. Kamu yol gösterici olmalı. İklim değişikliği ile mücadelede ve sürdürülebilirlik hedeflerinde ciddiye bunu sanayi politikasının bir bileşeni olarak yapmalı. Bu sayede uluslararası alanda verdiği sözlere uymuş olacak. Enerjide dışa bağımlılığını azaltmış olacak. Bu sayede cari açık azalarak ekonomik kırılganlıklar azalacak. Hem de ileri teknoloji üretimin kaynağı olarak yenilenebilir enerjiyi değerlendirmiş olacak.” (NV)bianet